

Reliacinės atminties sąvoka kaip archeologijos filosofijos problema

Šiame pranešime reliacinės atminties sąvoka konceptualizuojama archeologijos filosofijos šviesoje, specifiskai remiantis ankstyvosios baltų komputacinės technikos fenomeno ir relevantiškos filosofinės teorinės pozicijos sugretinimo pagrindu. Baltų komputacinė technika – tai memorizacijos praktika, atsiskleidžianti per gestikuliacijas su mažomis molinėmis figūrėlėmis, kurios leido įrašyti ir išlaikyti didesnius apskaičiuojamų dalykų kiekius. Šis interaktyvus ir materialus memorizacijos pobūdis leidžia suabejoti izolacionistinėmis ontologijomis, tokiomis kaip hilomorfizmas, siūlant, kad atmintis neturėtų būti suprantama kaip uždaras, pasyvus gebėjimas, veikiantis per vidines mentalines reprezentacijas. Priešingai tokiam hilomorfistiniui apibūdinimui, reliacinė ontologija – išryškinanti sąveikas, įtrauktis ir atitikimus – išplečiama iki atminties. Tokiu požiūriu, priklausomai nuo įvairiausių santykių tinklo, atmintis iškyla kaip naujos ir nuolat besikeičiančios praktinės operacijos. Šioje perspektyvoje baltų komputacinė mnemonikos technika leidžia pabrėžti du esminius reliacinės atminties aspektus – techninį ir organizacinį. Pastarieji interpretuojami remiantis A. Leroi-Gourhano archeologijos filosofijos teorija (*Gestas ir šneka*, 1993 [1964–65]), tvirtinant, kad tiek, kiek atmintis yra moduluojama techninių determinacijų, ji taip pat įgalina ateities veiksmų organizacijas.